

»...du glemte din Guds åbenbaring...« Hoseas 4,6

Guds guddommelige retfærdighed

»Kend dig selv!« Disse berømte ord fra den klassiske græske oldtid kender vi alle.

Spørgsmålet er imidlertid, om noget menneske kan lære sig selv at kende, som han virkelig er. Bibelens svar herpå er, at mennesket kun lærer sig selv at kende, når det lærer Gud at kende.

At kende Gud

er ikke det samme som at kende læren om Ham. Der er mange, der har studeret teologi eller gået på en Bibelskole uden at have lært Den levende, hellige og frelsende Gud personligt at kende.

Den hjemmegående, retfærdige søn havde ikke lært Faderen at kende i modsætning til den fortabte søn, der, straks da han kom hjem som intet andet end et syndig, uværdigt menneske, blev ydmyget endnu dybere af Faderens kærlighed og fik den »uskaterlige ære Faderens søn at være«.

Det helt personlige møde med Faderen skænkede ham et levende kendskab til Ham og et ydmygende kendskab til sig selv. Han forstod, at i ham boede der intet godt. Bemærk det personlige! Gud er ikke genstand for vore betragtninger, opfattelser og belysninger. Han er ikke et upersonligt noget, Han er JEG ER. At kende Ham er den helt personlige forbindelse mellem HAM og mig. HAN er højt ophøjet over mig og dog ganske nær hos mig. Den uendelige, kvalitative afstand imellem Ham og mig ophører aldrig, og dog er Han min Fader og jeg Hans søn og arving. Jeg får del i den himmelske glæde og i den evige Gudsfrøgt og kan nu ære Ham, tilbede Ham og tro Ham. Han bliver stadig større, jeg mindre.

Det mest ubegribelige, er, at

Han har givet mig ret

Den ret, Han har givet mig, er retten til at være Hans søn, Hans arving, Kristi medarving, præst og konge for Ham, retten til evigt liv med evig løn.

Dertil kommer, at Han har givet mig ret overfor Anklageren, der med rette kan anklage mig for uendeligt meget.

Med denne Gud-givne ret følger en frigjort samvittighed og en befriet glæde.

Alt dette og adskilligt mere har han givet mig ret til uden at opgive sin hellighed og retfærdighed. Han har givet mig ret i sin retfærdighed, den guddommelige. At give en synder ret på retfærdighedens grund er så guddommelig en retskendelse, at den aldrig kan blive tilegnet og bevaret som en selvfølge. Den er og forbliver un-

derfuld. Jeg, der skriver dette, er klar over, at jeg ikke fatter den til fulde og næppe nogensinde kommer til det.

Guds retfærdighed

At denne retfærdighed er Guds, siger indirekte, at den ikke er som vor retfærdighed.

Vor retfærdighed er et begreb om ret og uret, Guds retfærdighed er Hans gerning.

Han har åbenbaret sig selv og sin retfærdighed een gang for alle i menneskehedens historie, da han sendte sin søn, Jesus af Nazaret. Som Jesus er, således er Gud. Den, som har »set« Sønnen, har set Faderen. Når talen er om retfærdighed, må vi altså rette vort blik på Ham, som Han er åbenbaret i Den hellige Skrift. Han er *Den Retfærdige* (1. Johs. 2,1). Alt, hvad du »ser« Ham gøre, sige, sove, våge, bede, m.v. er en åbenbaring af *Guds retfærdighed*. Den er uophørlig godhed og barmhjertighed, hellighed og sandhed.

Det er apostelen Paulus, der har åbenbaret Guds guddommelige retfærdighed ud af egen erfaring, da Herren Jesus uden for Damaskus kastede ham og al hans retfærdighed omkuld.

I Rom. 3,21 siger han: »Men nu er der uden lov *åbenbaret* en retfærdighed fra Gud...« Grundteksten siger ikke »en retfærdighed fra Gud«, men »Guds retfærdighed« eller »sin retfærdighed« som i vers 25 og 26. *Luther* oversatte således: den retfærdighed, der er gyldig for Gud. Disse omskrivninger siger noget om Guds retfærdighed, men er ikke udtømmende. Det bedste er at holde sig til, hvad der står skrevet, og det er »Guds retfærdighed«, og bede om visdoms og åbenbarings Ånd til at fatte og gribe så meget af Guds retfærdighed, som er gavnligt for mig. Lad os »se« nærmere, ikke på den, men på Ham.

Den retfærdige

Der findes ikke andre, hvis retfærdighed består for Gud. I ham åbenbarede Gud sin retfærdighed.

Vor Herre Jesus åbenbarer, at Guds retfærdighed er hans kærlighed til syndere, i hvem intet godt bor, altså hans kærlighed til de uretfærdige, ja til sine fjender.

Vi er tilbøjelige til at betragte retfærdigheden som et begreb, men når vi ser Den Retfærdige, da er det *hans person* og *hans gerninger*, der viser os Guds guddommelige retfærdighed. Han gik omkring og gjorde godt (godt i Guds øjne). Sådan er Guds retfærdighed.

Men vi ser også, at Guds retfærdighed er *hans uindskrænkede magt*. Jesus helbredte syge, opvakte døde, bød stormen at tie. Sådan er Guds retfærdighed, og det må vi ikke glemme.

Og endelig er Guds retfærdighed hans udsigelige smerte. Det ser vi tydeligst på Golgata, hvor hans elskede søn, Den Retfærdige, Den eneste retfærdige, bliver gjort til det, han ikke var og ikke kendte til: synd. Straffen blev lagt på Ham – men lad mig tie med at beskrive Guds og Sønnens smerte, lidelse og møje.

Sådan er Guds retfærdighed. Den er Guds guddommelige, smertefyldte, altopofrende kærlighed, som ingen synder af sig selv kender noget til eller fatter det mindste af.

Da Saul fra Tarsus sammenlignede sin egen retfærdighed med Guds, blev der intet tilbage af hans egen, end ikke det mindste. Han kunne kun sige som den fortabte søn: »Jeg har syndet imod Himmelen og overfor dig – jeg er ikke værdig.« Ingen, der møder sin Frelser og Herres retfærdighed, kan sige noget andet.

Guds kærlighed

Apostelen Johannes skænker os disse tilsyneladende lette ord at forstå: »Gud er kærlighed« (1. Johs. 4,8 og 16).

Kærligheden er ikke en »egenskab« hos Gud, men hans væsen. Alle Guds »egenskaber« (hellighed, retfærdighed, vrede, m. v) har deres »rod« i Guds væsen: kærligheden. Vi mener, som sagt, at det forstår vi uden vanskelighed, thi vi elsker jo selv, vor hustru, vore børn, vort fædreland, vore venner – naturen, kunsten, vort arbejde – m.v.

Bemærk imidlertid, at vor kærlighed kun vækkes af dem eller det, som vi synes om, og som vi er knyttet til på en særlig måde. Man kan derfor sige, at vor kærlighed er motiveret og har sin grund i den eller det, vi elsker. Hvad vi sætter pris på eller vanskeligt kan undvære, det elsker vi. Vor kærlighed »får noget ud af« at elske. Derfor kan vi aldrig af os selv forstå Guds kærlighed.

Vor kærlighed er ikke fri for at begære noget af dem, vi elsker. Vi kan undertiden blive skuffede, hvis vi ikke får det.

Gud er hellig. Det betyder, at han »distancerer« sig fra syndere. Som Den hellige er han Den fuldkomne, der ikke er i behov af nogetsomhelst, thi fylden af guddommelighed mangler intet.

Som Den hellige og fuldkomne er Han Herre over alt og alle og fuldkommen fri.

Han er Den forfærdelige, som ingen synder kan tåle at se.

Men Han, den hellige og fuldkomne, den forfærdelige, er kærlighed. Han kunne ikke være kærligheden, hvis ikke han var hellig og fuldkommen. Han kunne måske nok elske i lidt højere forstand, end vi elsker, men kun Den hellige og fuldkomne kan *være kærligheden*. Det kan ingen af os være.

Kærlighedens væsen er at åbenbare sig. Det gør Den hellige og fuldkomne. At åbenbare sig er at »meddele«, hvordan man er. Det gør Gud uden at bryde hellighedens distance.

Guds åbenbaring af sig selv som kærligheden møder os allerede i Den gamle pagt som aldeles ubegrundet i nogen som helst tiltalende eller tiltrækkende egenskab hos den eller de elskede. Han kalder »Ikke-mit-Folk« for »Mit folk« uden nogen begrundelse, helt ufatteligt for os (Hoseas kap. 1).

Den fuldkomne åbenbaring af, at Gud er kærlighed, ser vi i Hans elskede Søn, mennesket Jesus af Nazaret. En røst fra Himmelen hørtes nogle gange sige: »Denne er min søn, den elskede!«

Den, som har »set« Sønnen, har set Faderen, og den, der har »set« og fortsat »beskuer« Sønnen udspilet på et kors for vor skyld, »ser« og »beskuer«, at Gud er kærlighed.

Her åbenbarer Gud sin kærlighed. Han elsker ikke en eneste, der er hans kærlighed værdig eller har noget at give Ham. Han elsker *sine fjender* af hele sit hjerte og påtager sig en usigelig smerte for at vække dem og frelse dem – ja, Han giver sin Søn, den eenbårne, hen i skam og skændsel, forhånelse og fornægtelse, korsfæstelse og død for alle sine hadere, bespottere, mordere, skøger og enhver anden synder, deriblandt dig og mig.

Gud er kærlighed, derfor sendte Han sin Søn til soning for vore synder (1. Johs.

4,10) og lagde skylden og straffen og smerten og lidelsen, ja Gudsforladtheden og døden på Ham.

Sådan er Guds kærlighed, der er Hans retfærdighed.

Dog, dermed er ikke alt sagt om Guds kærlighed. Der bliver aldrig sagt alt om den, thi den er så høj og så dyb, så bred og så lang, at den, skønt Gud har åbenbaret den, går over al vor forstand, følelse og fantasi.

Det, jeg vil fremhæve, er, at Gud i sin hellighed og uendelige »afstand« fra enhver af os, gennem sin kærlighed »opnår«, hvad Han i sin Fuldkommenhed har »sat sig for«: at herske der, hvor Den onde, satan, hersker, altså at herske ved at løskøbe syndere fra syndens herredømme og fra dødsfrygten, som de var trælbandne under.

Guds nåde

er ikke en formildelse af hans hellighed og retfærdighed, ej heller en kærlighed som vor – en human kærlighed. Guds nåde er enheden af hans hellige retfærdighed og hans hellige kærlighed i deres absolutte fuldkommenhed.

Lad mig slutte med at sige, at denne artikel har alvorlige mangler. Den første og største er, at jeg alt for ofte anvender det upersonlige »den« om kærligheden. Det leder tanken hen på en egenskab hos Gud, bort fra Hans væsen: *Han* er kærlighed.

Kærligheden som en egenskab kan vor tanke muligvis begribe, uden at den bringer os ned på knæ.

Men kærligheden som Gud, den Hellige og Forfærdelige, der på Golgata åbenbarer sig som DEN, HAN ER, lærer vi kun at kende, når Han og kærligheden ikke er genstand for vor forståelse (ved skrivebordet eller i samtale med andre »kloge«), men vi i mødet med Ham selv, på knæ for Ham, oplever, hvordan Han som »person« elsker mig som den »per-

son«, jeg nu er. Kun således giver Han os forstand til at *kende* Den Sande (1. Johs. 5,20).

Når jeg således personligt lærer min Gud og Frelser at kende, først da lærer jeg mig selv at kende både som den fortabte, selviske og oprørske synder, jeg er i mig selv, og som det forløste Guds barn og Kristi medarving, Han i sin retfærdighed har givet mig ret og kraft til at være.

Nåden og sandheden

Guds *nåde* er det samlende ord for hans guddommelige retfærdighed og kærlighed. Efter vor retfærdighedsopfattelse er nåden en svækkelse af retfærdigheden og tilmed ofte vilkårlig. Det oplevede vi ved retsopgørelsen efter besættelsen. Da blev de landsforrædere, der blev dømt til døden, ikke benådet i den første tid, da følelserne var opbragte, men de der først kom for domstolen flere år senere, blev benådet, skønt de også var dømt til døden. En mand er dømt efter straffeloven til 8 års fængsel, men bliver benådet efter at have udsonet halvdelen af straffen. Det kan siges at være relativt retfærdigt, thi han har opført sig pænt, og det kaldes human, thi sådan opfattes nåden.

Men Guds nåde, hans retfærdighed og kærlighed, er anderledes. Den kom med Jesus Kristus, der er *Sandheden* (Johs. 1,17). Hvad vil det sige? Noget overmåde herligt. Guds nåde er *Sandheden!*

Det er *sandt*, at Gud har retfærdiggjort dig og givet dig ret til at være Hans søn og arving, Kristi medarving, konge og præst for Ham. Det er *sandt*, at Gud har ført dig ud af dødens magt og skænket dig det evige liv!

Det er sandt, at Gud hører din bøn.

Det er sandt, at HAN er for dig.

Det er *sandt*, at Han aldrig kommer dine synder i hu.

Læs atter 1. Johs. 5,20 – og lad der ikke opstige tvivl i dit hjerte herom (Luk. 24,38 og 41).

Nogle bestemmelser om præsternes pligter

Vi lever i en tid, da det katastrofale står for døren. Præsterne i folkets kirke bærer et tungt ansvar for at bringe den sande hjælp netop nu. Ingen behøver at være i tvivl om, hvad enhver præst er forpligtet til. Det står klart skrevet i Christian den Femtes Danske Lov af 1683. Følgende lovregler om præsternes forpligtelser findes i 2. bog, 4. kapitel, paragrafferne 6-12:

»Præsterne skulle i deris Prædikener forklare de forordnede Texter og dennem henføre til Troens Lærdom ... og retteli-

gen lære Loven og Evangeliet efter Guds ord...«

»De skulle i deris Prædikener og Forklaringer ej fremføre noget, som er mørkt og vanskeligt at forstå. Ejheller bevise deres (egen) Visdom og Skarpsindighed på det hellige Sted, men alting gøre til Christi Menigheds Opbyggelse.«

»De skulle ej heller sige, hvad dem selv lyster, men hvad der hører til Sagen skulle de påminde med klare og velforstandige Ord.«

»De skulle holde sig fra allehaande

Skienden og Forhaanelse, så at de ingen røre ved Navn. Aleeniste skulle de straffe synden i Almindelighed og sådant, som de have hørt og vide forvist. Hvad de ej have sandfærdigen hørt tale om, det skulle de tie og i Særdelighed skulle de vare sig for, at de intet af deres private Affecter eller Had på det hellige Sted tale eller fremføre og således sig selv hævne.«

»De skulle ikke heller hadskeligen lade ilde på andre, som have anden Troes Bekiendelse. Men naar fornøden gjøres og man frygter for Forargelse eller Forfø-

relse, skulle de med Beskedenhed Menigheden derom advare og formane.«

»De skulle ej gjøre deris Prædikener alt for vidtløftige, og ej dem over een Time forlænge, den gemeene Mand til Kiedsommelighed og des minddre Opbyggelse, som alt for meget på een gang ikke fatte og beholde kan.«

»De skulle altid slutte deres Prædikener med Bønner til Gud for Guds Ords fri Fremgang, for Kongen og det Kongelig Arve-Huus, for Øvrigheden og for den almindelige Nødtøft.«

I 2. bogs 6. kapitel står lovene for præsternes liv og levned.

»Præsterne skulle i al deris Liv og Levnet og Omgængelse sig saaledes anstille, som det Guds Ords Tjenere bør, at deres Tilhørere kunne tage gode Exempler af dem, og deris Liv og Levnet kan svare hinanden til Opbyggelse og uden Forargelse, saa de ikke med deris Liv og Levnet deris Embede vanære, men sig saaledes forholde, som deris Kalds Værdighed udkræver.«

»Deris Hustruer og Børn skulle klæde sig tarveligen, som den Stand sømmer, uden al Overdaadighed.«

»Præsterne skulle beflitte sig paa at have foruden Bibelen gode tienlige Bøger, som af vise og lærde Mænd er vedtagne. Haver Præsten Middel, men vil han ikke

forskaffe sig saadanne Bøger, naar hand af Provsten eller Superintendenten (Biskoppen) derom er blevet paamindet, da bør hand at straffis derfor efter Superintendentens Sigelse.«

Enhver Ordets forkynder, være sig i eller udenfor folkekirken, kan i Christian den Femtes Danske Lov fra 1683 få et klart indtryk af sit ansvar.

Det er folkets hyrder, hele anden bog i Danske Lov taler til.

*

Et folk er som regel som dets præster (Hoseas 4,4 gl. overs.). Det vidner Israels historie om, og det vidner vor historie i nogen grad om. I dag er respekten for præsterne ringe (som i Mal. 2,9), og meget tyder på, at folkekirkens tid er ved at være forbi.

Men Ordets tid er aldrig forbi, og Gud formår at oprejse sande Ordets tjenere i enhver generation.

Om de vil blive hørt er ikke givet. Men de vil aldrig virke forgæves.

Vi er som folk i færd med at samle os vrede og går en streng tid imøde. Men indtil det sidste skal Ordet om Jesus Kristus og det som korsfæstet forkyndes i Ånd og Sandhed og Kraft, så det når helt ind i det kongelige hus, i regeringen og

øvrigheden, i de danske hjem.

Den kraft har Ordet når blot det forbliver Guds ord uden tillæg af menneskepåfund. Dette Ord er vort folks eneste håb, hvad enten det modtages eller forkastes.

En mængde narrestreger tages i brug for at få folket i tale. Men det forarmer Guds ord og gør folket endnu mere tungtør.

*

Lad os ikke tabe modet, ej heller give op og allermindst synke ned i en farisæisk fordømmelse af vore dages ungdom, m.v.

Ordet er Guds lys, som mørket aldrig får magt over. Det skænker os sejren i dens guddommelige fylde og med den en uovervindelig glæde og taknemmelighed.

Vi foragter ikke vore landsmænd, men beder for dem i tillid til Guds ords forjættelse.

Lad falde hvad falde må! Guds rige falder ikke, men åbenbares snart i dets evige herlighed, når al jordens Herre, kongernes konge kommer og synligt underlægger sig alt.

Lad det gå,
som det må,
Ordet evigt skal bestå!